

Az elmúlt évtizedben gyakorlattá, mára már **hagyománnyá vált**, hogy minden év őszén megrendezésre kerül a közoktatási szakértők, szaktanácsadók, intézményfenntartók, felsőoktatási szakemberek, intézményvezetők, pedagógusok **országos konferenciája**. A **Suliszerviz Oktatási és Szakértői Iroda** az **Oktatási Hivatal Észak-alföldi Regionális Igazgatóságával** közösen immár tizedik alkalommal rendezte meg e hagyományos **Országos Közoktatási Szakértői Konferenciát 2008. október 9-11. között Hajdúszoboszlón**.

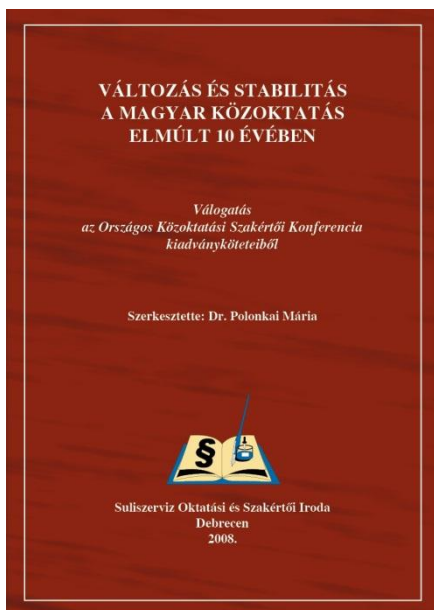
1999-ben az első debreceni szakértői konferencia hiánypótló szerepet vállalt a közoktatási feladatok értelmezésével, a szakértői funkciók összehangolt elemzésével. Minden eddigi konferencia célkitűzése volt, hogy a résztvevők megismerjék a **magyar közoktatás előtt álló feladatokat**, az oktatásirányítás terveit, szándékait, fejlesztési elképzeléseit. **Az intézmények segítséget kapjanak** ahhoz, hogy felkészülhessenek az új megoldások fogadására, saját szervezetükbe való beépítésre. Legyen lehetőség az eredményekről, a jó gyakorlatokról tájékoztatni a résztvevőket, valamint a problémákat, a gondok megbeszélni. A konferenciák célja, hogy **erősödjék a párbeszéd** az oktatáspolitikusok, a szakemberek, valamint az intézményvezetők, a szakértők, a szakmai szervezetek között.

A szakmai programok mellett kiállítók mutatják be az oktatási tevékenységgel összefüggő, azt segítő termékeiket, szolgáltatásaikat. A résztvevők az előadások után gazdag és változatos kulturális programokon tölthetnek fel, kapcsolódhatnak ki. A konferencia programjaként ebben az évben harmadszor került sor a debreceni Suliszerviz Pedagógiai Intézet, a hajdúszoboszlói Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár és a debreceni Nova Humana Egyesület középiskolások részére meghirdetett **Országos Középiskolás Képzőművészeti Diáktárlat** megnyitójára és díjátadójára.

A jubileumi konferenciára, a 10. összejövetelre készült egy összefoglaló kötet **„Változás és stabilitás a magyar közoktatás elmúlt 10 évében”** címmel **Dr. Polonkai Mária** szerkesztésében. A kötettel az volt a célunk, hogy a konferenciák tükrében egyfajta **összefoglalását** adjuk az elmúlt tíz évnek. Egy olyan **tematikus összegzést** készítettünk, amely bemutatja, hogy mi történt a magyar közoktatásban 1999 óta, milyen folyamatok kezdődtek el vagy folytatódtak, milyen európai, vagy országos kihívásoknak kellett megfelelni, vagy hogyan oldotta meg a közoktatási rendszer a felmerülő problémákat országosan, regionálisan, esetleg helyi szinten.

A témacsoportok bizonyos szempontok szerinti választás eredményeként jöttek létre, az előadások, referátumok nehezen sorolhatók be egyetlen fejezetbe. A szerkesztők azzal a szándékkal válogattak az előző kiadványok előadásaiból, hogy

ez a kötet is **olvasmányos** legyen, hogy **felidézze** az előző konferenciák eseményeit, hogy **eljuttassa** az érdeklődőkhöz azokat az információkat - ha nem voltak jelen valamelyik összefoglalón -, melyeket megismert elemként beépíthetnek a saját maguk által szervezett folyamatokba, hogy munkájuk még eredményesebb, hatékonyabb legyen.

Az idei tanácskozás címe, helyszíne és időpontja:

„TARTALMI MEGÚJULÁS - SZERKEZETI ÁTALAKULÁS - TÉRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉS”

X. Országos Közoktatási Szakértői Konferencia

HAJDÚSZOBOSZLÓ

2008. október 09-11.

A konferencia témája a címben szereplő kérdésköröket ölelte fel, válaszokat keresve és adva napjaink aktuális közoktatási kérdéseire. Hasznos ismereteket nyújtott a **közel 300 résztvevő** számára, lehetőséget kínálva a 21. század

közoktatási kihívásaira adandó lehetséges válaszok és cselekvési programok átgondolására.

Ebben az évben a **tárca azon átfogó javaslatainak a bemutatása** volt a cél, melyek felölelik a korai kisgyermekkorai neveléshez nyújtandó támogatást, a bölcsődei-óvodai fejlesztéseket, az informatika, az idegen nyelv, a természettudományok oktatásának és tanulásának kiemelt támogatását. Megpróbáltuk megmutatni, hogy **miként fordíthatunk több figyelmet** a tehetséges vagy éppen a hátrányos helyzetű gyerekekre, **hogyan vehetik igénybe** az intézmények a tárca által a közoktatási tartalomfejlesztésekre biztosított forrásokat. **Milyen együttműködésekre** van szükség ahhoz, hogy színvonalas, biztonságos, jó hangulatú oktatást kapjanak gyermekeink.

A rendezvényen elhangzott **14 plenáris előadás** foglalkozott a 2004-ben elindult **közoktatási reformfolyamatok** jelenlegi helyzetének bemutatásával, valamint a folytatás szükségességének és lehetőségeinek megismertetésével.

Mind a plenáris előadásokon, mind pedig az **5 szekcióban szervezett 18 szekciófoglalkozáson** az Új Tudás Programról, a közoktatás tartalmi és szerkezeti változásáról, az eredményesség, hatékonyság javításának szükségességéről, a tudomány és a közoktatás kapcsolatáról, a kompetenciák fejlesztéséről, a pedagógusok és a közoktatási szakértők szerepéről, a szakképzés fejlesztéséről, az iskolai erőszak megjelenéséről, helyzetkezeléséről, hallottunk előadásokat, s szerezhettünk ismereteket ezek gyakorlati megvalósításáról.

A konferencia kísérőrendezvénye az **Országos Középiskolás Képzőművészeti Diáktárlat** harmadik alkalommal adott lehetőséget a tehetséges diákok bemutatkozására. A közel **300 alkotással benevezett 207 pályázó** középiskolás tanuló között **6 határon túli diákot** is köszönthettünk. Gratulálunk az alkotó diákoknak, felkészítő tanáraiknak és intézményüknek!

A konferencia regisztrált résztvevőinek száma ebben az évben 330 fő volt:

- szervezők, közreműködők: 10 fő
- előadók: 35 fő
- a résztvevők nemek szerinti megoszlása: 105 férfi és 270 nő.

A kollégák összesen 64 településről érkeztek az alábbi intézménytípus szerinti megoszlásban:

- óvodából: 21 fő
- általános iskolából: 42 fő
- középfokú oktatási intézményből: 71 fő
- posztgraduális képzésen résztvevő pedagógusok: 80 fő
- felsőoktatási intézményből: 16 fő
- fenntartóktól: 17 fő

- egyéb intézményekből: 83 fő

5 olyan kollégánk van, aki minden eddigi konferencián részt vett.

A szakmai kiállítók 19 különböző céget, kiadót, forgalmazót képviseltek.

E kötet - az előző évek gyakorlatának megfelelően - a konferencián elhangzott előadások, vitaindítók, szekció-összefoglalók, az előadókkal készült riportok gyűjteménye. Reméljük, hogy a kiadvány az Ön számára is segít feleleveníteni a X. hajdúszoboszlói közoktatási konferenciát, annak eseményeit, programjait. Bízunk benne, hogy az előadókkal készült személyes hangvételű riportok és a konferencián készült fotóanyag is jelzi a rendezvény közvetlen légkörét, jó hangulatát. Reméljük azt is, hogy élményekben, tapasztalatokban gazdagodva távoztak tőlünk a konferencia résztvevői.

Köszönjük az előadókat, a vitavezetők együttműködését, amellyel lehetővé tették az elhangzott előadások, referátumok megjelentetését. Köszönjük, hogy tapasztalataikat, tudásukat az érdeklődők rendelkezésére bocsátották.

Köszönet illeti a konferenciának helyet adó szálloda dolgozóinak mindenre kiterjedő figyelmét, segítő tevékenységét is.

Reméljük találkozhatunk Önökkel 2009. októberben a XI. Országos Közoktatási Szakértői Konferencián!

Debrecen, 2008. november

A házigazda
Suliszerviz Oktatási és Szakértői Iroda
nevében:

Kónyáné Tóth Mária és Molnár Csaba
ügyvezetők

TARTALOMJEGYZÉK

Könyvé Tóth Mária – Molnár Csaba: Beköszöntő	3
A konferencia programfüzete	7

Plenáris előadások

Dr. Polonkai Mária: Megnyitó – Változás és stabilitás a magyar közoktatás elmúlt 10 évében	27
Dr. Pálinkás József: A közoktatás és a tudomány kapcsolata - tehetséggondozás	31
Dr. Köpeczi Bócz Tamás: A közoktatás eredményességének, hatékonyságának javítása fejlesztéspolitikai eszközökkel	38
Dr. Csapó Benő: A közoktatás fejlesztésének tudományos megalapozása	49
Arató Gergely: Új Tudás Program - oktatáspolitikai, esélyegyenlőség, szerkezetátalakítás	60
Dr. Halász Gábor: „A pedagógus számít”	66
Dr. Vass Vilmos: A kulcskompetenciák fejlesztése - a helyi tantervtől az osztálytermi gyakorlatig	80
Puskás Aurél: Pillanatkép és tervezés - a kompetencia alapú oktatás esélyei	89
Könczöl Tamás: Digitális kompetencia-fejlesztés a 21. századi közoktatási innováció szolgálatában	101
Pongrácz László: Közoktatás-értékelési programok és a kompetencia alapú oktatás	115
Puskás Aurél, Pongrácz László: Válaszok a kompetencia alapú oktatás kérdéseire	121
Weinper Mária: A szakképzés fejlesztése	127
Nagy László: Szakmai vizsgák és tananyagok	134
Dr. Bagdy Emőke: Az erőszak pszichológiája és helyzetkezelése	154
Dr. Aáry-Tamás Lajos: Agresszió, erőszak, jog	165

Csillag Márta: Közoktatási szakértők szerepe a közoktatás modernizációjában.....	172
Dr. Tellné Horváth Zsuzsanna: A konferencia zárása	178

Szekció-összefoglalók

Kissné Takács Erika: A kora kisgyermekkorai fejlesztéstől az iskoláig.....	180
Dr. Szenes György: Tartalmi és szerkezeti változás az oktatásban	182
Puskás Aurél: A kompetencia alapú oktatás aktualitásai.....	184
Hunya Balázs: ÚMFT pályázati tudnivalók.....	187
Dr. Polonkai Mária: A szakértői munka feltételrendszerének változása.....	191

A kora kisgyermekkorai fejlesztéstől az iskoláig szekció

Kovács Erika: Az óvodai nevelés jövője - szabályozás, tartalom és fejlesztés.....	193
Labáth Ferencné: A kompetencia alapú óvodai programcsomag hozadéka	195
Dr. Vágó Irén: Óvodai kutatások 2008-ban - eredmények, problémák.....	197
Petránné Képes Gizella: Óvodai Integrációs Programmal az esélyegyenlítő óvodai nevelés szolgálatában.....	209

Tartalmi és szerkezeti változás az oktatásban szekció

Brassói Sándor: A nem szakrendszerű oktatás gyakorlati kérdései.....	231
Pósfai Péter: A középfokú felvételi eljárás tapasztalatai és új elemei	240
Nagyrónai László: Intézmények együttműködésének tapasztalatai a kistérségekben.....	253
Dr. Szenes György: Intézmények együttműködése a szakképzésben.....	261

A kompetencia alapú oktatás aktualitásai szekció

Sallainé Sipkai Zsuzsa: A TÁMOP közoktatás-fejlesztés háttere, területi stratégiája.....	266
Kapcsáné Németi Júlia: Kompetenciafejlesztés, egyenlő hozzáférés	272
Puskás Aurél: Fejlesztéstámogató hálózatok, hálózati tanulás	282

ÚMFT pályázati tudnivalók szekció

Hunya Balázs: Az ÚMFT intézményrendszeri és eljárásrendi változásai az NFT I.-hez képest.....	291
Fodor Kinga: Pénzügyi elszámoltathatóság kérdései	304
Kovács Melitta: A közoktatást érintő pályázati kiírások bemutatása, pályáztatás-technikai gyakorlatok (TÁMOP, TIOP).....	317

A szakértői munka feltételrendszerének változása szekció

Dr. Polonkai Mária: Jogszabályi és tartalmi változások a szakértői munkában.....	324
Dr. Tellné Horváth Zsuzsanna: Az Oktatási Hivatal hatósági ellenőrzésének tapasztalatai	345
Merklné Kálvin Mária: Az Oktatási Hivatal által szervezett szakmai ellenőrzések	364
Pálóczi Gábor: Az Oktatási Hivatal által kijelölt független szakértő munkájáról.....	389

Az OKMT HEFOP közoktatási tárgyú pályázatainak összefoglalása

OKMT HEFOP pályázatok összefoglalója.....	394
Meghirdetett pályázatok (2004-2006)	396

A jubileumi rendezvény köszöntése

Pósfai Péter: Köszöntő.....	423
-----------------------------	-----

Komiszár János riportjai

Arató Gergely.....	425
Brassói Sándor.....	427
Dr. Csapó Benő.....	432
Dr. Halász Gábor.....	434
Könczöl Tamás.....	437
Merklné Kálvin Mária.....	440
Dr. Pálincás József.....	445
Dr. Polonkai Mária.....	448
Pongrácz László.....	450
Szalayné Tahy Zsuzsa.....	452
Dr. Szenes György.....	454
Dr. Szurmainé Silkó Mária.....	456
Dr. Tellné Horváth Zsuzsanna.....	458
Dr. Vass Vilmos.....	460

III. Országos Középiskolás Képzőművészeti Diáktárlat

Dr. Szurmainé Silkó Mária: Megnyitó	463
Komizár János: Az alkotások értékelése	465
A díjazott alkotások	470
A kiállított alkotások	472
Aknay János Munkácsi-díjas festőművész.....	480
Komizár János Holló László-díjas festőművész.....	483
Maklárý Kálmán festőművész.....	487
A tárlat támogatói.....	490
A konferencia támogatói.....	492
A konferencia kiállítói	493

A támogatók bemutatkozása

Balázs-Diák Kft.	495
Alexandra Kiadó és Könyvruházak.....	496
Cubiteam Ltd.	498
Holló Galéria – Péter Képkerekezés	499
Hunguest Hotel Béke	500
Hunguest Hotel Aqua-Sol.....	501
Déri Múzeum.....	502
International Language School.....	503
Pedellus Tankönyvkiadó Kft.	504
Raabe Kiadó.....	505
Study Guard Bt.	506
Szekerák Művészellátó Bolt.....	507